

A KÚRIA
mint felülvizsgálati bíróság

Kfv. II. 37.250/2013/6.szám

A Kúria a Dr. Kohlrusz Milán ügyvéd (**cím**) által képviselt Felperes neve (**Felperes címe**) felperesnek, a ... jogtanácsos által képviselt Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatal (Alperes címe) alperes ellen növénytermesztési hatósági ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indított perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 2013. január 30. napján kelt 19.K.33.705/2011/8. számú ítélete ellen az alperes által 9. sorszám alatt benyújtott felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon tartott nyilvános tárgyaláson meghozta az alábbi

í t é l e t e t :

A Kúria a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 19.K.33.705/2011/8. számú ítéletét hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 50.000 (ötvenezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

A le nem rótt 70.000 (hetvenezer) forint felülvizsgálati illetéket az állam viseli.

Az ítélet ellen további felülvizsgálatnak helye nincs.

I n d o k o l á s

A felperes PR37F73 fajtájú kukorica vetőmagot importált Magyarországra. A felperes az alpereshez fordult az importból származó vetőmagtétel GMO mentességre vonatkozó minősítése céljából. A mintavételt követően az alperes a Központi Vetőmagvizsgálati Laboratóriumában a mintát megvizsgálta és a 2011. április 15-én készült jegyzőkönyvével megállapította, hogy az a CaMV 35S screening kvalitatív PCR módszerrel 0,1 %-os kimutatási határ mellett pozitív. Az alperes a tárgyi kukorica vetőmagtételt 2011. április 15. napján hatósági zár alá helyezte.

Az alperes a 2011. augusztus 9-én kelt 04.1/4932/2011. számú határozatával a felperest az ... ipartelep birtokában lévő H-1-097/1309. fémzárszámú kukorica vetőmagtételből származó, hatósági zár alatt lévő 4019 kg, 230 zsák PR37F73 fajtájú vetőmag 2011.

augusztus 19. napjáig történő megsemmisítésére kötelezte. Határozata indokolásában a szántóföldi növényfajok vetőmagvainak előállításáról és forgalomba hozataláról szóló 48/2004.(IV.21.) FVM rendelet (a továbbiakban: FVM rendelet) 52/A.§ (1) bekezdésére, az 52/C.§ (1) és (2) bekezdéseire, és az 54.§ (1) bekezdésére hivatkozott. Kiemelte, hogy a megállapított tények és a hivatkozott jogszabályi rendelkezések alapján a zár alá vett kukorica vetőmagtételből származó vetőmag megsemmisítését rendelte el.

A felperes keresetet terjesztett elő az alperes közigazgatási határozatának bírósági felülvizsgálata iránt. Előadta, hogy az alperesnek csak megkérdőjelezhető tartalmú mérési eredmény állt a rendelkezésére, és ekként álláspontja szerint az alperes nem alapíthatta volna határozatát kizárólag az akkreditációval nem rendelkező Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium méréseire. Az alperes nem tett eleget a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 50.§-ában foglalt tényállás tisztázási kötelezettségének. Az FVM rendelet 52/A.§ (1) bekezdését az alperes helytelenül értelmezi, ugyanis a zéró tolerancia elve a gyakorlatban, a tudomány jelenlegi állása szerint rendelkezésre álló legkorszerűbb vizsgálati módszerek mellett is 0,1 %-os hibahatárral működik. Ebből következik, hogy kizárólag a 0,1 %-os hibahatárt meghaladó szennyezettségű vetőmag állomány esik az FVM rendeletben rögzített tilalom hatálya alá.

Az elsőfokú bíróság jogerős ítéletével az alperes határozatát hatályon kívül helyezte. Ítéletének indokolása szerint alaposnak találta a felperes azon hivatkozását, hogy a Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium által folytatott vizsgálat hatósági ellenőrzésnek minősül, ugyanis annak célja takarmány- és élelmiszerjogra vonatkozó szabályok betartásának vizsgálata volt. Utalt a 882/2004/EK rendelet 2. cikk 1. pontjára és a 12. cikk (1) bekezdésére. Hangsúlyozta, hogy az alperes maga sem vitatta a per során, hogy a Központi Vetőmagvizsgáló Laboratórium a vizsgálat elvégzésének időpontjában, 2011. április 15-én nem rendelkezett akkreditációval. Az alperes tehát megsértette a Magyarországon közvetlenül alkalmazandó 882/2004/EK rendelet 12. cikkét. Az elsőfokú bíróság rögzítette továbbá, hogy a 619/2011/EU rendelet Preambulumának a (14) és (17) bekezdései megállapítják, hogy takarmány meg nem feleléséről szóló határozat csak abban az esetben hozható, ha a takarmányban a GM-anyag a minimálisan megkövetelt teljesítményszinten (0,1 %), vagy annál magasabb szinten van jelen, tekintettel az eredmények hatósági laboratóriumban történő reprodukálhatóságára. Az elsőfokú bíróság osztotta tehát a felperesi álláspontot abban a körben, hogy akkreditációra szükség lett volna, azonban az alperes által igénybe vett laboratórium nem rendelkezett akkreditációval, helytállónak találta továbbá a felperesnek a zéró toleranciával kapcsolatos, 0,1 %-ra vonatkozó

hivatkozását is. Új eljárást nem rendelt el, tekintettel arra, hogy az alperesi határozat végrehajtására sor került, a vetőmagvak megsemmisítésre kerültek.

Az alperes felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a jogerős ítélet ellen, melyben kérte annak hatályon kívül helyezését. Álláspontja szerint a jogerős ítélet sérti a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 164.§-át és a 206. §(1) bekezdését. Kifejtette, hogy az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte a 882/2004/EK rendelet, a 178/2002/EK rendelet, a mérésügyről szóló 1991. évi XLV. törvény, a 619/2011/EU rendelet, továbbá az FVM rendelet rendelkezéseit. Téves és jogszabálysértő a 882/2004/EK rendelet és a 619/2011/EU rendelet rendelkezéseinek jelen ügyben való alkalmazása, mivel ezen közösségi jogszabályok az élelmiszerekre és takarmányokra, illetve az azokra irányadó szabályok betartásával kapcsolatos hatósági ellenőrzésekre vonatkoznak, így a jelen ügy tárgyát képező vetőmag nem tartozik hatályuk alá. A 882/2004/EK rendelet az 1. cikk (1) bekezdése alapján a takarmány- és élelmiszerjogra vonatkozó szabályok betartásának vizsgálatára irányuló hatósági ellenőrzésre vonatkozik. A takarmány- és élelmiszerjog részét képező rendelkezések a 178/2002/EK rendelet által meghatározottan nem terjednek ki a vetőmagra, azok fogalommeghatározásai meg sem említik a vetőmag, szaporítóanyag kifejezést. A 882/2004/EK rendelet az élelmiszerekre és a takarmányokra vonatkozik, nem terjed ki a jelen esetben releváns vetőmagvakra, így a perbeli esetben nem alkalmazható. Az élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó jogszabályok alkalmazására csak akkor lenne lehetőség, ha az ítéletben megállapításra került volna, hogy a per tárgyát képező vetőmagtétel élelmiszer vagy takarmány. A perben rendelkezésre álló bizonyítékok alapján azonban nem lehet azt megállapítani, hogy a vetőmag élelmiszer, vagy takarmány lenne. Az 1991. évi XLV. törvény 11. §-a nem tartalmaz olyan rendelkezést, amely alapján joghatással járó mérést kizárólag akkreditált laboratórium végezhetne. A Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium nem vitatottan a vizsgálat időpontjában nem rendelkezett akkreditációval, azonban ez a vonatkozó nemzeti jogszabály alapján nem is volt szükséges, erre vonatkozóan nem volt jogszabályi előírás. A 619/2011/EU rendelet hatálya is - a 2. cikk alapján - a takarmányok hatósági ellenőrzésére vonatkozik. A takarmány 178/2002/EK rendelet által meghatározott fogalma azonban nem terjed ki a vetőmagra. Téves jogi álláspontra helyezkedett az elsőfokú bíróság akkor, amikor a takarmányokra vonatkozó uniós joganyagot alkalmazva azt állapította meg, hogy az alperes a 0,1 %-os hibahatár alkalmazhatóságától nem tekinthetett volna el, mivel az uniós rendelkezés nem alkalmazható vetőmagra, illetve a 0,1 %-os mérési eredmény esetében már megállapítható a GMO szennyezettség. A 619/2011/EU rendelet Preambulumának (11) bekezdése a GM-anyag legalacsonyabb szintjét 0,1 %-nak megfelelő tömegszázalékban határozta meg, amely szintet

el kell érnie, vagy meg kell haladnia a takarmánynak ahhoz, hogy meg nem felelése megállapítható legyen, jelen esetben a vizsgálat ezen minimális 0,1 %-os szintet állapította meg. A jelen perben az FVM rendelet rendelkezéseit kell alkalmazni. Hivatkozott az FVM rendelet 50.§ j) pontjára, az 52/A.§ (1)-(2) bekezdéseire és az 52/C.§ (2) bekezdésére. Hangsúlyozta, hogy az alperes a hatályos belföldi jogszabályoknak megfelelő laborvizsgálat útján kimutatta, hogy a vetőmagtétel géntechnológiával módosított szervezettel szennyezett. A 0,1 %-os mérési eredmény GMO szennyezettséget jelent még az élelmiszerekre és takarmányokra vonatkozó jogszabályok helyes értelmezése esetén is. A felperes a vizsgálati eredmények megkérdőjelezésére alkalmas bizonyítékot nem tudott szolgáltatni, azt érdemben nem vitatta.

A felperes felülvizsgálati ellenkérelmében a jogerős ítélet hatályában való fenntartását indítványozta. Rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg az irányadó tényállást, értékelte a bizonyítékokat és jogszerű, megalapozott döntést hozott.

A Kúria a jogerős ítéletet tárgyaláson bírálta el, azt a Pp. 275.§ (2) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem korlátai között vizsgálva megállapította, hogy az alperes felülvizsgálati kérelme nem alapos.

A Kúria az akkreditáció jelentősége kapcsán hivatkozik a 765/2008/EK rendelet (2008. július 9.) Preambulumának (9) bekezdése értelmében az akkreditálás sajátos értéke abban rejlik, hogy hitelesen állapítja meg azon szervezetek műszaki felkészültségét, amelyek feladata az alkalmazandó előírásoknak való megfelelés megállapítása. A (15) preambulumbekkezdés szerint az akkreditálás célja egy szervezet megfelelőség-értékelési tevékenységek elvégzésével kapcsolatos felkészültségének hiteles megállapítása.

A 765/2008/EK rendelet 2. cikk 10. pontja alapján „akkreditálás”: a nemzeti akkreditáló testület tanúsítása arról, hogy egy megfelelőségértékelő szervezet megfelel a meghatározott megfelelőségértékelési tevékenységek ellátásához a harmonizált szabványokban megállapított követelményeknek és amennyiben alkalmazandó, bármely további követelménynek, beleértve a vonatkozó ágazati szabályozásokban meghatározottakat is. A 12. pont értelmében „megfelelőségértékelés”: az az értékelési eljárás, amely bizonyítja, hogy egy termékkel, eljárással, szolgáltatással, rendszerrel, személlyel vagy szervezettel kapcsolatos, meghatározott követelmények teljesültek.

A szintén a felperes által hivatkozott, az élelmiszerláncról és hatósági felügyeletéről szóló 2008. évi XLVI. törvény 30.§ (2) bekezdése szerint az élelmiszerlánc-felügyeleti szerv a hivatalból

indított eljárásaiban hozott döntéseinek megalapozásához szükséges laboratóriumi vizsgálathoz elsősorban állami, az adott vizsgálatra akkreditált laboratóriumot vehet igénybe.

A Kúria a felülvizsgálat alapján arra a meggyőződésre jutott, hogy - a fent idézett jogszabályi rendelkezésekre tekintettel - helytállóan mutatott rá az elsőfokú bíróság a jogerős ítéletében arra, hogy a Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium a tárgyi vizsgálat elvégzésének időpontjában nem rendelkezett akkreditációval, noha arra a hiteles vizsgálatához szükség lett volna.

Akkreditáció hiányában ugyanis nem lehetett szó hiteles mérési eredményről a vizsgált minta GMO mentességével, illetőleg szennyezettségével kapcsolatban, az alperes ezért döntését megalapozatlan tényállásra alapította, ebből következően pedig a felperest a vetőmag megsemmisítésére kötelező, súlyos, visszafordíthatatlan eredményhez vezető hatósági rendelkezés jogszabálysértő.

A fentiekben kifejtettek miatt a határozat hatályon kívül helyezésének volt helye, az elsőfokú bíróság jogerős ítéletében ezért szükségtelenül foglalt állást a további jogkérdésekről, így a 0,1 %-os mérési eredmény jogi értékeléséről is, hiszen ahhoz a Központi Vetőmagvizsgálati Laboratórium akkreditációja hiányában jogkövetkezmény jogszerűen nem fűződhetett.

A Kúria a felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal kapcsolatban megállapította továbbá, hogy nincsen olyan európai közösségi vagy magyar jogszabályi rendelkezés, amely alapján a tárgyi vetőmagtétel takarmánynak vagy élelmiszernek lenne minősíthető. Ezt egyébként az érintett jogi szabályozás egész rendszere is alátámasztja és ilyen irányú bizonyítás sem folyt az eljárásban.

Nem volt helye ezért a jelen ügyben a takarmány- és élelmiszerjog területét érintő szabályozást tartalmazó jogszabályok, így a 882/2004/EK rendelet és a 619/2011/EU rendelet alkalmazásának. Ezekre hivatkozva az elsőfokú bíróság tehát tévesen állapított meg jogszabálysértést, hiszen a határozat a Kúria által fent idézett jogszabályi rendelkezéseket sértette, amelyek a hatályon kívül helyezést - a már említettek szerint - megalapozták.

A fentiekre tekintettel a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275.§ (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Az alperes a Pp. 270.§ (1) bekezdésének rendelkezése folytán alkalmazandó Pp. 78.§ (1) bekezdése alapján köteles megfizetni a felperesnek a felülvizsgálati eljárásban ügyvédi képviselettel felmerült perköltségét, amelynek összegét a Kúria a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§ (3) és (5) bekezdése alapján

állapította meg.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (a továbbiakban: Itv.) 50.§ (1) bekezdésében meghatározott mértékű (70.000 forint) felülvizsgálati illeték a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 14.§-a alapján az állam terhén marad, tekintettel az alperesnek az Itv. 5.§ (1) bekezdésének c) pontjában biztosított teljes személyes illetékmentességére.

Budapest, 2013. november 27.

Dr. Tóth Kincső s.k. a tanács elnöke, Dr. Surányi József s.k. előadó bíró, Dr. Rothermel Erika s.k. bíró